

Bracken Temel Kavram Ölçeği ?fade Edici Formu

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Bracken Temel Kavram Ölçeği ?fade Edici Formu*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18198>

Özet

Bracken Temel Kavram Ölçeği İfade Edici Formu (BTKÖ-İEF), okul öncesi dönemdeki çocukların temel kavram gelişim düzeylerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikolojik ölçme aracıdır. Bu form, orijinal ölçeğin **Türkçeye uyarlama** çalışması sonucu elde edilmiştir. Ölçek, özellikle üç ila altı yaş arasındaki çocukların ifade edici dil yetenekleri üzerinden temel kavramlara ne kadar hakim olduklarını belirlemeyi hedefler. Uyarlama çalışması, ölçeğin Türkiye popülasyonu için kültürel ve dilsel uygunluğunu sağlamak üzere gerekli **geçerlik** ve **güvenirlilik** analizlerini içermektedir.

BTKÖ-İEF, çocukların bilişsel ve dil gelişimlerini destekleyici erken müdahale programlarının planlanmasında kritik öneme sahiptir.

Anahtar Kelimeler

Bracken Temel Kavram Ölçeği, **Kavram Gelişimi**, Uyarlama, Okul Öncesi Dönem, Çocuk Gelişimi, İfade Edici Dil, Geçerlik, Güvenirlilik.

Yazarlar

Sibel Yolyeri, Mehmet Sevinç.

Amaç

Bracken Temel Kavram Ölçeği İfade Edici Formu'nun temel amacı, 3 ila 6 yaş aralığındaki Türk çocuklarının temel kavram bilgisini ve bu kavramları ifade edebilme becerilerini standart bir şekilde ölçmektir. Bu uyarlama çalışması, Türkiye'de **kavram gelişimini** değerlendirmek için güvenilir ve geçerli bir araç sunmayı amaçlamıştır.

Ölçek, çocukların gelişim düzeylerini belirleyerek, eğitim programlarının bireysel ihtiyaçlara göre düzenlenmesine ve olası kavram eksikliklerinin erken tespit edilmesine olanak tanır.

Yapı

BTKÖ-İEF, çocukların temel olarak algısal, mekânsal, niceliksel ve zamansal kavramlara ne derece hakim olduklarını ölçen bir **bilişsel yapı** üzerine kurulmuştur. Ölçek, çocuğun zihnindeki kavramı sadece tanıması değil, aynı zamanda bu kavramı dil yoluyla doğru bir şekilde **ifade etmesini** gerektirir. Bu nedenle, ölçek temel kavram bilgisini ifade edici dil becerileri bağlamında değerlendirmektedir.

Geçerlik

Ölçeğin Türkçeye uyarlama çalışmasıyla kapsamlı **geçerlik** analizleri yapılmıştır.

Kapsam Geçerliliği: Çalışmanın kapsam geçerliliği, beş çocuk gelişimi ve eğitimi uzmanlarının görüşleri alınarak sağlanmıştır. Uzmanlar, test maddelerinin ve yönergelerinin ifade bakımından uygunluğunu, üç-altı ya da gruplarındaki **kavram gelişimlerine** uygunluğunu ve alt test maddelerinin ait oldukları alana uygunluğunu incelemiştir. Uzmanların çoğunlukla görüş birliğinde olduğu maddeler kabul edilmiştir.

Madde Analizi: Bracken Temel Kavram Ölçeği-İfade Edici Formu'nun **madde analiz** işlemlerinde iki temel yaklaşım izlenmiştir. İlk olarak, her bir sorunun toplam puan korelasyonu hesaplanmıştır. İkinci olarak, maddelerin testin genelinden alınan puanlar açısından ayırt edicilik düzeyleri incelenmiştir.

Güvenirlik

Bracken Temel Kavram Gelişimi Ölçeği-İfade Edici Formu'nun **güvenirlik** çalışmaları, iç tutarlılık ve zamana bağlı istikrar (test-tekrar test) yöntemlerini içermiştir.

İç Tutarlılık: İç tutarlılık katsayısının saptanması için Spearman Brown İki Yarı Test Korelasyonu ve Kuder Richardson 20 (KR-20) katsayısı kullanılmıştır. Alt testler için KR-20 katsayısı ,48 ile ,90 arasında değişirken, testin tamamı için hesaplanan KR-20 güvenilirliği katsayısı oldukça yüksek bir değer olan **,89** olarak bulunmuştur. Bu sonuç, ölçeğin iç tutarlılığındaki yüksek olduğunu göstermektedir.

Test-Tekrar Test Güvenirliliği: Ölçeğin zaman içinde tutarlılığını ölçmek amacıyla **test tekrar test** güvenilirliği çalışması da gerçekleştirilmiştir.

Faktör Analizi

Uyarlama çalışmasıyla kaynak metninde, ölçeğin yapısal geçerliliğini incelemek üzere Açıklayıcı veya Doğrulamalı **Faktör Analizi** uygulandı. Bu doğrultuda bir bilgiye yer verilmemiştir. Geçerlik bölümünde madde analizleri ve uzman görüşü ile kapsam geçerliliğine odaklanılmıştır. Maddelerin alt testlere ait olma uygunluğuna bakılmaması, içeriğin mantıksal bir yapıya göre gruplandırıldığından dolayıdır; ancak istatistiksel faktör yükleri bildirilmemiştir.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Bireysel uygulama gerektiren, temel kavram bilgisini ölçen ifade edici form.

Language Available: Türkçe (Orijinal: İngilizce)

Population Group: Normal Gelişim Gösteren Çocuklar (Okul Öncesi)

Age Group: 3-6 ya?

Population Details: Türkiye'deki okul öncesi dönem çocuklar?.

Test Methodology: 3'lü derecelendirme (Üç puanlı? yanıt sistemi) kullan?lan, ifade edici temel kavram bilgisini de?erlendirmeye yönelik standartla?tır?lm?? bir test.

Anahtar Kelimeler

Sibel Yolyeri, Mehmet Sevinç, Madde Analizi, KR-20 Katsay?s?, Okul Öncesi E?itim, Temel Kavramlar, **?ç Tutarlılık**.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor

Correspondence Address: Sibel Yolyeri (Sorumlu Yazar)

?zinler, Ücret ve Test Y?li?

Bu uyarlama çal??mas? 2011 y?l?nda yay?mlanm??tır. Ölçe?in ticari kullan?m? ve uygulanmas? için gerekli izinlerin orijinal ölçek sahibinden ve uyarlamay? yapan yazarlardan al?nmas? gerekmektedir. Akademik referans için orijinal makaleye eri?im ba?lant?s? a?a??dadır.

Kaynaklar

Yolyeri, S. ve Sevinç, M. (2011). Bracken Temel Kavram Ölçeği İfade Edici Formunun Türkçeye uyarlanması. Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 4 (2), 505-522.

Makalenin orijinal ba?lant?s? için: dergipark.ulakbim.gov.tr

Ölçe?in orijinal PDF doküman? burada indirilebilir: bracken-temel-kavram-olcegi-ifade-edici-formu-toad.pdf

Bracken Temel Kavram Ölçeği İfade Edici Formu Maddeleri

ÖNEMLİ: Bu ölçeğin madde listesi, sağlanan kaynak metinde yer almamaktadır. Maddeler, orijinal uyarlama makalesinde veya test el kitabında bulunabilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM